

व्याकरण

प्र01 रेखांकित पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत (रेखांकित पदों के आधार पर प्रश्ननिर्माण कीजिए)

- क) खग्गाः आकाशे उत्पतन्ति । ख) सरितायाः जलं प्रदूषितं अस्ति ।
ग) मम जनकः कार्यालयात् आगच्छामि । घ) ते पठनाय विद्यालयं गच्छन्ति ।

प्र02 अधोलिखितसंख्याः संस्कृतभाषायां लिखत (निम्नलिखित संख्याओं को भाषा में लिखिए)

- क) 65 ख) 73 ग) 84 घ) 97 ङ) 100

प्र03 कोष्ठकात् उचितम् पदम् चित्वा वाक्यानि पूरयत । (कोष्ठक से उचित शब्द चुनकर वाक्य पूरे कीजिए ।)

- क) अत्र _____ पुस्तकानि सन्ति । (त्रयः / त्रीणि)
ख) _____ विना जीवनं न अस्ति । (विद्याय / विद्यायाः)
ग) जनकः _____ गच्छति । (कार्यालयात् / कार्यालयं)
घ) कृषकाः _____ वपन्ति । (बीजानि / बीजैः)

प्र04 भवान् स्वदिनचर्या घटिके रचयत कदा किं किं करोति-

क अहम् _____ प्रातराशं करोमि ।

ख _____ विद्यालयं गच्छति ।

प्र05 रेखांकितपदानि संशोध्य वाक्यानि पुनः लिखत । (रेखांकित शब्दों को शुद्ध करके वाक्य पुनः लिखिए)

- क) नरः विद्यायाः नम्र भवति । ख) अत्र त्रीणि चटकाः सन्ति ।
ग) दीपकः प्रकाशं ज्वलन्ति । घ) वयं गृहं बहिः क्रीडावः ।

प्र06 अधोलिखितानां वाक्यानां संस्कृतभाषायाम् अनुवादम् कुरुत- (नीचे लिखे वाक्यों का संस्कृत में अनुवाद कीजिए)

- क) केशव शेर से डरता है । ख) पक्षी घोसले में रहते है ।
ग) मैं आज चार बजे नाश्ता करूँगा । घ) तुम सब यहाँ कब आओगे ।

प्र07 निर्देशानुसारम् उत्तरत (निर्देश के अनुसार उत्तर दीजिए)

क) अस्मद् पञ्चमी विभक्ति एकवचनम्

ख) मुनि चतुर्थी विभक्ति द्विवचनम्

ग) तद् (पुल्लिंग) तृतीया विभक्ति एकवचनम्

घ) युष्मद् सप्तमी विभक्ति बहुवचनम्

ङ) तद् (स्त्रीलिंग) षष्ठी विभक्ति बहुवचनम्

प्र08 शुद्ध-वाक्यानां सम्मुख अशुद्धानां च समुखे अशुद्धं लिखत ।

क) जलस्य विना जीवनं नास्ति ।

ख) रमेशः वानरं विभेति ।

ग) शिक्षिका नमः ।

घ) मम माता देवालयं प्रति गच्छति ।

प्र09 तालिकां पूरयत

लेखिष्यामि	_____	_____
_____	गमिष्यथः	_____
_____	पिबावः	_____
गास्यामि	_____	_____

प्र010 निर्देशानुसारं परिवर्तयत

क) गजाः शनैः चलति । (लृट् लकारे)

ख) रमा सूपं न पक्षयति । (लट् लकारे)

प्र011 उचितम् अव्ययपदानि चित्वा वाक्यानि पूरयत

श्वः	तृष्णीम्	कदापि	वृथा
------	----------	-------	------

1 कक्षे छात्राः _____ न तिष्ठन्ति ।

2 _____ गीतायाः जन्मदिवसः भविष्यति ।

3 रश्मिः _____ असत्यम् न वदति ।

4 एतत् _____ कन्दुकम् अस्ति ।

प्र012 यथानिर्देशं वचनं परिवर्तयत

क) त्वं पठिष्यसि । (द्विवचने)

ख) सा भोजनम् पचति । (बहुवचने)

ग) श्वः वयं देवालयं गमिष्यामः । (एकवचने)

साहित्य

प्र013 पाठम् आधृत्य एक पदेन प्रश्नान् उत्तरत (पाठ के आधार पर एक शब्द में प्रश्नों के उत्तर दीजिए)

क) के शत्रून् हत्वा देशं रक्षन्ति? ख) सरिता कस्मात् निस्सरति?

प्र014 श्लोकं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत

नमन्ति फलिनो वृक्षाः , नमन्ति गुणिनो जनाः ।

शुष्कवृक्षाश्च मूर्खाश्च , न नमन्ति कदाचन । ।

क) एक पदेन उत्तरत-

1 के फलिनो नमन्ति?

2 गुणिनो जनाः किम् कुर्वन्ति ?

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत -

1 के कदाचन न नमन्ति?

ग) निर्देशानुसारं उत्तरत

1 नमन्ति इति पदे किम् वचनं प्रयुक्तम् ?

2 जनाः इति पदे किम् विभक्तिं प्रयुक्तम् ?

प्र015 श्लोकं पूरयत

काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति _____ । _____ ।

व्यसनेन च _____ निद्रया _____ वा । ।

रचनात्मक लेखनम्

प्र017 'गंगा नदी' इति विषये त्रीणि वाक्यानि लिखत ।